

років Незалежності України

За результатами національного опитування дорослого населення в період 11-16 серпня 2021 року. Вибіркова сукупність - 2502 респондентів, метод збору інформації - особисте інтерв'ю за місцем проживання респондента, стандартне відхилення: 1,2-2,0%. Для аналізу використано угруповання області за макро-регіонами: Захід (Волинська, Львівська, Рівненська, Закарпатська, Івано-Франківська, Тернопільська, Чернівецька області), Центр (Вінницька, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська, Житомирська, Київська, Сумська, Чернігівська області), Схід (Дніпропетровська, Запорозька, Харківська області), Донбас (Донецька та Луганська області, в яких опитування проводилося тільки на підконтрольних територіях), Південь (Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

Якби референдум щодо проголошення державної незалежності України проводився сьогодні, підтримали б проголошення незалежності **77,8%** (серед тих, хто взяв би участь у такому референдумі, **85,5%** віддали б голос за незалежність), проголосував б проти 13,2%¹ (ще 9% не брали б участь у референдумі (<https://smc.org.ua/30-rokiv-nezalezhnosti-ukrayiny-2936/>)). Зафіксовані значні регіональні розбіжності: серед мешканців Західного регіону підтримали б незалежність 92,8%, Центрального – 84,2%, Східного – 66,7%, Південного – 59,2%, Донбасу – 53,9%. Рівень умовного голосування за незалежність зменшується з віком: від 86,5% серед 18-29-річних до 70,1% серед тих, кому більше 60 років.

Для оцінки сучасного стану України за підсумками 30-річної історії незалежності респондентам було запропоновано низку тверджень, щодо яких вони мали висловити повну чи часткову згоду або часткову чи повну незгоду. Переважна більшість тверджень мали позитивний зміст. За результатами можна зробити висновок, що в суспільстві існує високий рівень незадоволення сучасною ситуацією та критичні оцінки діяльності всіх «влад» періоду незалежності. З твердженням **«Україна сьогодні – це країна великих можливостей для кожного»** погодились («повністю» або «скоріше») – 43,5% (не погодились 50,3%). З твердженням **«В Україні створені умови вільного вибору діяльності та власного шляху»** погодились 42,4% (не погодились 51,3%). Майже третина (31,2%) погодилась з твердженням **«Українське суспільство стає більш справедливим»** (натомість 60,6% не погодились). Майже три чверті опитаних (74,2%) не згодні з твердженням **«В Україні поступово сформувався та закріпився несправедливий розподіл на бідних та багатих»**, а кожний п'ятий (20,8%) не погодився. Згідно громадській думці в Україні не стає менше корупції та хабарництва: з твердженням **«В Україні стає менше корупції та хабарів»** певною мірою погодились лише 15,2%, а не погодились 78,2%. Також переважно незгоду висловили опитані щодо твердження **«Діяльність органів влади в Україні стає більш прозорою та**

¹ Для порівняння: за результатами аналогічного опитування у серпні 2020 році 71,7% опитаних підтримали б проголошення незалежності, проголосували б проти 12,2%.

підзвітною», з чим висловили певну згоду 23%, а незгоду 68%. Ще з одним твердженням щодо державної підтримки та захисту («Держава забезпечує достатній рівень соціальної підтримки та захисту тим громадянам, які цього потребують») погодились 18,9%, а не погодились 74,3%. Більше, ніж три чверті (76,9%) вважають, що «В Україні сформовано новий прошарок «людей у владі», які опікуються не потребами суспільства, а власними інтересами та збагачуються на коштах державного бюджету, а не погодились 16%.

Таким чином, за отриманими оцінками Україна сьогодні – це недостатньо справедлива держава з розподілом на бідних і багатих, високим рівнем корупції, непрозорою діяльністю влади, яка не опікується інтересами суспільства, але дає достатні можливості для власного вибору та свободи діяльності, особливо для молодих поколінь.

Жодне з поколінь в Україні не має відчуття «втраченого покоління».

Через 30 років після проголошення незалежності вважають Україну дійсно незалежною країною 55% опитаних, протилежної думки дотримуються 34%.² Серед наймолодшої вікової групи опитаних віком 18-29 років майже 66% вважають Україну незалежною, а серед найстаршої групи віком старше 70 років – майже 45%. Серед мешканців Західного регіону 79,5% вважають Україну незалежною державою зараз, після 30 років проголошення незалежності, але серед мешканців східних, південних областей та Донбасу цей показник майже вдвічі нижчий (37-40%).

42,4% українців вважають, що вони та їхні сім'ї більше виграли від здобуття Україною незалежності, а 32% вважають, що вони та їх сім'ї більше втратили. Необхідно звернути увагу, що чверть опитаних не визначилася (25,4%). Відчуття виграшу притаманне західним та центральним областям. Натомість серед мешканців східних та південних областей і Донбасу переважає оцінка «більше втратили» (40-50%, за умови, що 30% утримались від відповіді)). Аналіз цієї оцінки у розрізі вікових когорт та регіонів свідчить, що молоде покоління 18-29-річних переважно обрало відповідь про виграш, за виключенням молоді південних областей.

Отримані результати свідчать про доволі високий рівень підтримки незалежності України, але критичні оцінки сьогодення та дій влади, а також про високий рівень регіональних особливостей в оцінках та поглядах.

² За результатами іншого національного опитування, що проведено Центром «Соціальний моніторинг» 2-11 серпня 2021 року, вибіркова сукупність 3011 респондентів.